

گفت‌وگوی صبا با ایرج محمدی، تهیه‌کننده فیلم سینمایی ۱۹۶۸ در تربیت نسل جدید سینما دچار ضعف هستیم

معصومه دهقان
گفت‌وگو

ایرج محمدی، تهیه‌کننده با سابقه سینما و تلویزیون، با کارنامه‌ای پر بار در ژانرهای مختلف، این بار با فیلم سینمایی ۱۹۶۸ در جشنواره فیلم فجر حضور دارد. او که تجربه همکاری با کارگردانان اولی را در کارنامه خود دارد، معتقد است باید به نیروهای تازه نفس میدان داد تا سینمای ایران از استعداد های جدید بهره‌مند شود. محمدی در این گفت‌وگو درباره دلایل پذیرش تهیه‌کنندگی این فیلم، سختی‌های اعتماد به کارگردانان کم‌تجربه، چالش‌های تولید آثار با کیفیت در سینمای امروز و نیاز به تنوع ژانری در فیلم‌های ایرانی صحبت می‌کند. او همچنین به دغدغه‌های خود درباره مهجور ماندن برخی ژانرها، از جمله سینمای کودک و نوجوان، اشاره کرده و تأکید می‌کند که نگاهش به فیلم‌سازی صرفاً تجاری نیست، بلکه به دنبال ارائه آثاری ماندگار و تأثیرگذار است.

چرا تهیه‌کنندگی فیلم سینمایی ۱۹۶۸ را پذیرفتید؟

تقریباً تاکنون تهیه‌کنندگی شش الی هفت فیلم سینمایی را پذیرفته‌ام که بیشتر آن‌ها را با کارگردانان اولی ساختم، چرا که معتقدم باید نیروهای تازه نفس به سینما معرفی شوند. آقای پوروزیری با اینکه تجربه کارگردانی سریال را داشته‌اند و در مقام تهیه‌کنندگی نیز آثار زیادی انجام داده‌اند، متوجه شدم که ایشان جسارت کارگردانی سینمایی را نیز ندارند و در این زمینه می‌توانند کار خوبی ارائه دهند. البته دلیل دوم من برای پذیرش تهیه‌کنندگی این فیلم نیز مربوط به مضمون فیلمنامه بود، چرا که این فیلم یک درام تاریخی و سیاسی است و محتوای جذابی دارد.

به‌طور کلی علاقه‌مند هستید که تهیه‌کنندگی چه آثاری را بپذیرید؟

تاکنون ژانرهای متفاوتی را چه در سینما و چه در سریال‌سازی تهیه‌کنندگی کرده‌ام. اغلب آثار من یا کمدی و یا درام‌های خانوادگی-اجتماعی بوده است. البته که در عرصه دفاع مقدس نیز کار کرده‌ام. به همین خاطر بسیار راغب بودم که یک اثر تاریخی-سیاسی در کارنامه‌ام داشته باشم که خدا را شکر موفق شدم. اما امیدوارم که مسئولین کشور برای سال‌های آینده طوری برنامه‌ریزی کنند که نیازهای مردم را درک کرده و در همان راستا اقدام کنند. به نظر من تنها فیلم‌های کمدی نیستند که فروش بالایی دارند، بلکه بسیاری از موضوعات از جمله اجتماعی، خانوادگی، سیاسی، تاریخی و سایر ژانرها نیز مهجور مانده‌اند، در حالی که می‌توانند در سینمای ایران ماندگار و پرفروش شوند. در این خصوص بسیاری از فیلم‌های اجتماعی پرفروش بوده‌اند، اما نیاز به یک تغییر نگاه وجود دارد تا به این موضوعات پرداخته شود. شخصاً جزو علاقه‌مندان سینمای اجتماعی-خانوادگی هستم.

اینکه تهیه‌کنندگی ژانرهای متفاوت را پذیرفته‌اید و سعی کرده‌اید در هر بخش ورود کنید، برایتان دشوار نبوده؟

سعی کرده‌ام کاری که بلدم را به درستی انجام دهم. مهم این است که حرفه‌ای باشی. قطعاً داشتن تبحر در برخی از آثار برای یک تهیه‌کننده نیازمند تجربه است. در برخی از ژانرها مهارت بیشتری دارم و می‌دانم چگونه عمل کنم. البته این موضوع رانه از سر خودستایی، بلکه به عنوان تجربه مطرح می‌کنم. اما با توجه به اینکه در موضوعات مختلفی فعالیت داشته‌ام، یک نگاه فرهنگی و تفکر شخصی دارم که نیازهای عموم را بررسی کرده و در راستای آن‌ها اقدام کنم. البته که برخی اوقات برخلاف جریان رایج عمل کرده‌ام. مثلاً زمانی که اوج ملودرام بود، من اقدام به ساخت کمدی می‌کردم، یا زمانی که کمدی‌ها در اوج بودند، به سراغ ملودرام رفتم. در واقع در مقطعی که کمدی‌ها پرفشار بودند، من سریال نرگس را ساختم که در نهایت جایگاه ویژه‌ای در تلویزیون پیدا کرد. در کل، متفاوت کار کردن، جذابیت خاص خودش را دارد.

ناگفته نماند که در حوزه کودک نیز بسیار مشتاق به فعالیت هستم، چرا که به نظر من این حوزه بسیار مهجور مانده است. به گونه‌ای که نیازهای کودک و نوجوان با آثار محدود کنونی برطرف نمی‌شود. دیدگاه من فرهنگی و مخاطب‌محور است و می‌توانم بگویم که نگاهم به ساخت یک اثر صرفاً بیزینسی نیست. به همین دلیل، در سال ۱۳۹۷ یک سریال برای پلتفرم ساختم، اما پس از آن دوباره به تلویزیون بازگشتم، چرا که معتقدم تلویزیون هنوز هم پرمخاطب‌ترین رسانه است

و باید تقویت شود.

در آثاری که تهیه‌کنندگی کرده‌اید، برخی از آن‌ها همچون سریال خانه به دوش هنوز هم جایگاه ویژه‌ای دارند. به نظر تان چرا این گونه آثار دیگر تولید نمی‌شوند؟

این موضوع نیازمند بحثی مفصل است. به نظر من ابتدا باید آسیب‌شناسی شود که چرا چنین فیلم‌هایی دیگر تولید نمی‌شوند. معتقدم که بخشی از آن به این برمی‌گردد که ما نتوانسته‌ایم نیروی جدید تربیت کنیم. این موضوع بسیار مهم است، چرا که نیروهای درخشان سینما در دهه‌های ۱۳۶۰، ۱۳۷۰ و ۱۳۸۰ تربیت شدند و آثار شاخصی ارائه دادند، اما اکنون در تربیت نسل جدید دچار ضعف هستیم. بخش دیگر این مسئله نیز به اقتصاد صنعت هنر مربوط می‌شود. در واقع، نیروهایی که تربیت می‌شوند، به دلیل نبود بازار کار مناسب، مجبور به مهاجرت می‌شوند.

برگردیم به فیلم سینمایی ۱۹۶۸، از قبل نسبت به پوروزیری شناخت داشتید؟

بله، از قبل ایشان را می‌شناختم و برای نگارش فیلمنامه تقریباً دو سال زمان صرف کردیم. این فیلم قرار نبود به جشنواره امسال برسد، بلکه باید سال گذشته تکمیل و در جشنواره شرکت می‌کرد، اما به دلیل وسواس و دقت‌های ایشان و همچنین خودم، در نهایت امسال در جشنواره حضور داریم.

اعتماد کردن به کارگردان اولی دشوار نیست؟

چرا، به شدت دشوار است. اما اگر افرادی مثل مادست جوانان را نگیرند، پس این نسل چگونه وارد عرصه شوند و کار کنند؟

نحوه انتخاب بازیگران در فیلم ۱۹۶۸ چگونه بود؟

در این اثر یک نظر کلی ارائه دادم. این روزها اغلب بازیگران در پروژه‌های پلتفرمی مشغول به فعالیت هستند و این باعث شده که افراد کمتری بتوانند در سینما فعالیت کنند. البته همیشه در تمام آثارم راغب بوده‌ام با بازیگرانی کار کنم که در آینده به ستارگان مطرح تبدیل شوند. به همین دلیل، بازیگران را با این نگاه انتخاب کردیم که هم تجربه کار در تئاتر و تصویر را داشته باشند و هم بتوانند بازی خوبی ارائه دهند.

راغب هستید که بگویید در این فیلم چه میزان هزینه صرف شده است؟

هزینه گزافی صرف فیلم نشده است. من جزو تهیه‌کنندگانی هستم که با هزینه‌های مدیریت شده کار می‌کنند. در واقع، الزامی نیست که پول زیاد، دلیل تولید یک اثر خوب باشد. تهیه‌کننده واقعی کسی است که بتواند مدیریت تولید داشته باشد. تهیه‌کننده و تولید حرفه‌ای نباید هزینه‌زا باشد، بلکه باید با برنامه‌ریزی درست، بهترین نتیجه را ارائه دهد. من برای تهیه‌کنندگانی که بودجه‌های بالایی دارند احترام قائلم، اما همیشه سعی کرده‌ام هزینه‌ها را مدیریت کنم تا بتوانم آثار بیشتری تولید کنم.

در فیلم ۱۹۶۸، پراکندگی لوکیشن داشتید؟

بله، اما تمامی فیلم‌برداری‌ها در تهران انجام شده است.

آیا همه چیز طبق برنامه‌ریزی پیش رفت؟

بله، اما ای کاش یک ماه زودتر کار را آغاز می‌کردیم. به دلیل حساسیت‌های فیلمنامه، کار را دیرتر شروع کردیم و در مرحله پس‌تولید، به دلیل ویژوال‌های سنگین، با زمان‌بندی فشرده‌ای روبرو شدیم.

از جذابیت‌های ساخت این فیلم بگویید.

در کارنامه هنری‌ام تاکنون چنین فیلمی نداشتم و از تجربه ساخت آن بسیار خوشحالم. همچنین نگاه آقای پوروزیری به عنوان کارگردان را بسیار پسندیدم و فیلم‌برداری‌های آقای براتی را نیز دوست داشتم.

صحبت پایانی

امیدوارم که امسال جشنواره خوبی داشته باشیم و در عین حال، رقابت سالم و رفاقت میان سینماگران برقرار باشد.

